

ALEXANDRE DUMAS ST. - TŘI MUŠKETÝŘI

LITERÁRNÍ TEORIE

Literární druh a žánr:

historický román (próza, epika)

Literární směr:

vydáno r. 1844 – první velký Dumasův úspěch – rané období jeho tvorby; romantismus

Slovní zásoba:

spisovný jazyk; někdy vznešené výrazy

Stylistická charakteristika textu:

zábavná a čtivá forma; obsahově krátké a přehledné dialogy

Vypravěč:

vypravěčem je sám autor – vnější nezávislý pozorovatel děje (-er forma)

Postavy:

ATHOS, PORTHOS, ARAMIS: tři mušketýři; D'ARTAGNAN: čtvrtý mušketýř, spojí se s ostatními; ANNA RAKOUSKÁ: franc. královna; manželka franc. krále; KARDINÁL RICHELIEU: mocný intrikář; VÉVODA Z BUCKINGHAMU: Anna Rakouská ho tajně miluje; MILADY DE WINTER: krásná a tajemná žena; spolupracuje s kardinálem; HRABĚ ROCHEFORT: spolupracovník kardinála Richelieua; CONSTANCE BONACIEUXOVÁ: královnina komorná; miluje ji d'Artagnan; PAN DE TRÉVILLE: velitel královských mušketýřů

Děj:

mladý d'Artagnan přijíždí do Paříže → chce se dostat do sboru královských mušketýřů (velitel sboru je přítel jeho otce) → na cestě však ztrácí otcův doporučovací dopis → navíc si proti sobě popudí i 3 z nejlepších mušketýřů, Athose, Porthose a Aramise → na místě vzájemného souboje je však přepadne garda kardinála Richelieua → d'Artagnan trojici pomůže a stává se jejich přítelem → kardinál Richelieu zároveň intrikuje proti královně Anně Rakouské, manželce franc. krále (pomáhá mu v tom hrabě Rochefort a tajemná Milady de Winter) → královna tajně miluje anglického vévodu z Buckinghamu a na důkaz lásky mu pošle šperk, který dostala od svého muže → kardinál Richelieu se to dozvídá a králi doporučí, aby uspořádal slavnost, kam si má královna tento šperk vzít → Constance Bonacieuxová (královnina komorná) požádá d'Artagnana (ten ji miluje), aby královně pomohla → vyrazí s přáteli do Anglie, ale dorazí tam sám (jsou neustále napadáni kardinálovými jednotkami → Milady de Winter, kterou kardinál do Anglie vyslal, se zmocní části šperku → vévoda z Buckinghamu ale nechá vyrobit stejný šperk a d'Artagnan ho královně stihne dovést včas → francouzská vojska obléhají pevnost La Rochelle → vévoda z Buckinghamu chystá armádu na pomoc obléhaným → kardinál vysílá do Anglie Milady de Winter, aby odjezdu vojsk zabránila a dává ji důležitý dokument, ve kterém píše, že cokoli držitel tohoto listu vykoná, je na kardinálův příkaz a pro blaho státu → Athos poznává v Milady svou bývalou ženu a zmocní se listiny → Milady přesto dorazí do Anglie a nechá vévodu z Buckinghamu zavraždit → pevnost La Rochelle je dobyta → Milady se pokusí otrávit i d'Artagnana a zavraždí Constance Bonacieuxovou → d'Artagnan s přáteli ji však dopadne a nechají popravít → když je chce kardinál nechat potrestat za vraždu Milady, prokáže se mu Athos listem získaným od Milady, kterým kardinál schvaluje veškeré činy jeho majitele → kardinál se zachová jako velký člověk, d'Artagnana povýší na poručíka mušketýřů → Athos, Porthos a Aramis odcházejí z královských služeb na své statky → d'Artagnan se nakonec spřátelí i s hrabětem Rochefortem

Kompozice:

celý román je rozdělen na 2 díly

Prostor:

Francie; Anglie

Čas:

děj probíhá v letech 1625-1628 (17.století)

Význam sdělení (hlavní myšlenky díla):

síla intrik X přátelství

LITERÁRNÍ HISTORIE - společensko-historické pozadí vzniku

Politická situace (mocenské konflikty, aj.):

probíhá Vídeňský kongres, který řeší dopady Napoleonských válek (1815); Britové zakazují otroctví (1834)

Kontext dalších druhů umění:

HUDBA: Frédéric Chopin (1810-1849); MALBA: Eugene Delacroix (1798-1863)

Kontext literárního vývoje:

Jules Verne (1828-1905); dozrívá období francouzského romantismu

AUTOR

Život autora:

Alexandre Dumas st. (1802-1870) – byl přední francouzský prozaik a dramatik období romantismu; narodil se do rodiny divizního generála a hrdiny Velké franc. revoluce – měl černošské rysy (po otci byl kreolského původu) – velice brzy (od r. 1829) slavil úspěch se svými historickými hrami – r. 1839 se setkal s historikem Augustem Maquetem = zásadní přelom v jeho tvorbě – Maquet vyhledával zajímavá témata a zpracovával materiál, Dumas všemu dával literární podobu – r. 1857 ukončil spolupráci s Maquetem – kvůli špatným rozhodnutím značně zchudl a na sklonku života se musel uchýlit k synovi A. Dumasovi mladšímu – zde také zemřel r. 1870; byl nesmírně plodným autorem, jeho tvorba zahrnuje 300 svazků a obsahuje dramata, komedie, novely, cestopisy, paměti, různá zamyšlení i historické úvahy; vždy dával přednost spíše zábavné formě před historickou věrností; ZAJÍMAVOSTI: kromě A. Maqueta měl i další spolupracovníky, kteří mu pomáhali i se samotnou literární tvorbou (r. 1854 byl nazván "továrnou na romány"); byl nejčtenějším autorem své doby

Vlivy na dané dílo:

spolupráce s historikem Augustem Maquetem; záliba v historických příbězích

Vlivy na jeho tvorbu:

spolupráce s historikem Augustem Maquetem; záliba v historii; velká fantazie

Další autorova tvorba:

Alexandre Dumas starší vytvořil přes 300 svazků (divadelní hry, romány, novely, cestopisy, paměti, historická pojednání, aj.); PRÓZA: Královna Margot, Hrabě Monte Christo

Inspirace daným literárním dílem (film, dramatizace, aj.):

FILM (filmových adaptací díla bylo vytvořeno velice mnoho – uvádíme dvě z nich): Tři mušketýři (film USA/VB; 1973) – hrají: Michael York, Oliver Reed, Richard Chamberlain, Charlton Heston, Christopher Lee, aj.; Tři mušketýři (film, 1993) - hl.rolé: Charlie Sheen

LITERÁRNÍ KRITIKA

Dobové vnímání díla a jeho proměny:

dílo bylo velice úspěšné → Dumas musel vytvořit další 2 díly (Tři mušketýři po dvaceti letech; Tři mušketýři ještě po deseti letech); dnes je téma Tři mušketýřů stále velice oblíbené – neustále vznikají nové adaptace

Dobová kritika díla a její proměny:

kritika Dumasovi (nejen u tohoto díla) vyčítala, že mu kromě historika Augusta Maqueta pomáhali v tvorbě děl i další spolupracovníci

román - prozaický epický žánr; delší rozsah a komplikovanější děj než povídka nebo novela; příběh zpravidla obsahuje více postav

romantismus - v literatuře jde o směr, který se rozvíjel zejména v 1.pol. 19.stol.a pravděpodobně vznikl v Anglii; rozvíjela se zejména lyrická (nedějová) poezie, lyricko-epické žánry, ale také román, aj.; ZNAKY: konflikt mezi vnitřním a vnějším (reálným) světem; pocit vnitřní rozervanosti hlavního hrdiny, který se vzpírá společenským konvencím; PŘEDSTAVITELÉ: George Gordon Byron, Percy Bysshe Shelley, Mary Shelleyová, Walter Scott, sestry Brontëovy (Charlotte, Emily a Anne), Robert Louis Stevenson, Oscar Wilde, bratři Grimmové, Heinrich Heine, Victor Hugo, Stendhal, Alexandre Dumas starší, Alexander Sergejevič Puškin, Michail Jurjevič Lermontov, Nikolaj Vasiljevič Gogol, Karel Hynek Mácha, Božena Němcová, Karel Jaromír Erben, Hans Christian Andersen, aj.